

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2008/2009

Úvod	2
ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	2
A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP	3
VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE	3
1. Sociální okolí školy	3
2. Informace od pedagogů	4
3. Informace od rodičů	4
4. Informace od žáků	4
5. Hodnocení MPP minulého školního roku	5
B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE	5
C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM	6
I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY	6
V oblasti přímé práce pedagogů	6
Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SNJ	7
Způsob spolupráce s ostatními pedagogy	7
II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI	9
Způsoby seznámení rodičů s činnostmi ŠMP, možnostmi spolupráce a MPP	9
Aktivity pro rodiče	9
Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči	9
III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY	10
1. Způsob seznámení žáků s činnostmi MP, možnostmi pomoci a MPP	10
2. 1. Nеспецифическая и специфическая профилактика для учащихся в учебном процессе, которая является частью учебных программ	11
2. 2. Специфическая профилактика для учащихся в учебном процессе, реагирующая на индивидуальную ситуацию в классе	11
Úkoly vyplývající z MPP pro ŠMP	11
D. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE	13

Úvod

Minimální preventivní program (MPP) je vypracován na období školního roku 2008/09 tak, aby se jeho jednotlivé části vzájemně doplňovaly. Navazuje na MPP 2007/2008. MPP zahrnuje v sobě výchovně-vzdělávací působení ve škole i mimo ni. Definuje hlavní směry působení, prostředky k dosažení cílů a úkoly pedagogických pracovníků. Jeho cílem je koordinovat působení okolí školy a školy samotné v oblasti prevence sociálně patologických nežádoucích jevů (SNJ).

Program je určen pro žáky 1. – 4. ročníků střední odborné školy, žáky 1. – 3. ročníků středního odborného učiliště, oboru podnikání dálkového studia a 1. a 2. ročníků oboru podnikání denního studia.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Litrowa 122, 346 01 Horšovský Týn
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Mgr. Václav Švarc
Telefon	379 410 051
Fax	379 410 071
E-mail na ředitele	sos-souhtyn@sos-souhtyn.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Ing. Milan Hanuš
Telefon	379 410 075, 737 356 032
E-mail	hanusm@sos-souhtyn.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Ing. Milan Hanuš
Telefon	379 410 075, 737 356 032
E-mail	hanusm@sos-souhtyn.cz

Obor	Počet tříd	Počet žáků
Agropodnikání – denní studium	4	96
Management obchodu – denní studium	4	123
Pozemní stavitelství – denní studium	4	84
Technické lyceum – denní studium	4	90
Automechanik – denní studium	3	75
Kuchař – denní studium	3	88
Opravář zemědělských strojů – denní studium	3	96
Zedník – denní studium	3	60
Podnikání – denní studium	4	149
Celkem	32	861

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program
 SNJ – Sociálně nežádoucí jevy
 VP – Výchovný poradce
 ŠMP – Školní metodik prevence
 SPUCH – Specifické poruchy učení a chování
 ÚP – Úřad práce v Domažlicích
 TU – třídní učitel

PPP – Pedagogicko psychologická poradna Plzeň,
 pracoviště Domažlice
 OHES – Okresní hygienicko epidemiologická stanice

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP**VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE****1. Sociální okolí školy**

Přibližně pětina žáků je místních nebo z nejbližšího okolí, téměř 70% do školy dojíždí a asi 7% je ubytováno ve dvou domovech mládeže.

Škola spolupracuje s mnoha organizacemi v místě působení i v rámci Plzeňského kraje – např. Krajský úřad Plzeň, OHES Domažlice, Městský úřad Horšovský Týn, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR - územní pracoviště Domažlice a Horšovský Týn, Okresní protidrogový koordinátor v Domažlicích, Pedagogicko-psychologická poradna Domažlice, občanské sdružení Jana Domažlice, Český červený kříž Domažlice a Horšovský Týn, Úřad práce Domažlice, Policie ČR Domažlice, K-centrum Plzeň, Středisko výchovné péče Domažlice, Preventivně informační skupina Policie ČR Domažlice, Orgán sociálně právní ochrany dětí Domažlice, Fond ohrožených dětí Plzeň, Dětský psychiatr – nemocnice

Domažlice Bílý kruh bezpečí Plzeň, a sociální partneři zajišťující odborné praxe a odborný výcvik.

2. Informace od pedagogů

Většina pedagogů školy spolupracuje na realizaci MPP v rámci výuky i dalších školních i mimoškolních aktivit. Třídní učitelé průběžně zjišťují informace z oblasti sociálně nežádoucích jevů na škole – většina z nich vidí největší problém ve velkém množství kuřáků mezi žáky školy a v přetrvávajícím nevhodném chování žáků. Sem patří hlavně nerespektování trvalých příkazů, pozdní omlouvání nepřítomnosti ve škole, používání mobilních telefonů při výuce, vulgární vyjadřování žáků mezi sebou, u některých špatná komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a personálem školy. Ani trávení volného času některých žáků není ideální - pití alkoholických nápojů, plýtvání volným časem atd.

3. Informace od rodičů

Diskusemi s rodiči v rámci třídních schůzek, při konzultacích s výchovnou poradkyní a při jednáních ve výchovných komisích jsme zjistili, že rodiče vidí problémy zhruba ve stejných oblastech jako pedagogové. Někteří rodiče jsou však příliš nekritičtí a problémy hledají hlavně ve škole. Těch je však naštěstí menšina. Rodiče vítají i možnost získávání informací o prospěchu a docházce svých dětí prostřednictvím internetu. Velkou návštěvnost mají též internetové stránky školy a výchovného poradce.

Celkově hodnotí rodiče oblast prevence na škole kladně, zvláště oceňují vstřícnost vedení školy, ŠMP a VP při včasném řešení problémů jejich dětí. Využívají i navrhované návštěvy poradenských zařízení – Pedagogicko psychologické poradny Plzeň – pracoviště Domažlice.

4. Informace od žáků

Informace od žáků zjišťujeme několika způsoby: na škole velmi aktivně pracuje Studentská rada, kde se pravidelně scházejí zástupci ze všech tříd, řeší problémy, se kterými se setkávají a podílejí se na spolurozhodování. Navrhují různé mimoškolní preventivní aktivity i změny ve vybavení a zařízení školy. Pomáhají svými nápady i v boji proti tabakismu a alkoholismu.

Dalším zdrojem informací od žáků jsou pravidelné dotazníky na klima školy, zadávané žákům, jejich rodičům i učitelům. Z těchto dotazníků vyplynulo, že většina dotazovaných hodnotí kladně klima školy, úroveň prevence sociálně nežádoucích jevů i snahu všech vytvářet pozitivní pracovní atmosféru ve třídách. Zvláště kladně je hodnoceno vstřícné chování i komunikace většiny vyučujících vůči žákům i mezi sebou navzájem.

Žáci mají k dispozici i schránku důvěry v obou budovách a možnost sdělení svých připomínek prostřednictvím emailové schránky VP, které jsou asi tak rovnoměrně využívány. Časté jsou i osobní konzultací s VP či rozhovory se svými třídními učiteli a ostatními pedagogy.

5. Hodnocení MPP minulého školního roku

V loňském školním roce se velmi dobře dařilo uplatňovat MPP v těchto oblastech:

systematická práce se všemi žáky, která vede k sebepoznávání, seberealizaci, upevňování kolektivu, spoluzodpovědnosti, správné komunikaci (s vrstevníky, vyučujícími, v rodinách s nadřízenými), a objektivnímu sebehodnocení. Sem patřili seznamovací dvoudenní kurzy pro žáky 1. ročníků (v loňském roce jen pro obory zakončené maturitní zkouškou), besedy, přednášky, filmová představení, odborné i kulturní exkurze. Pozitivně hodnotili žáci i možnost darovat ve škole krev při akci Daruj krev – daruješ život.

zapojení do charitativních akcí (Květinový den, Bílá pastelka, Srdíčkový den....)

V dalších oblastech máme ještě rezervy – je to například:

příprava vybraných žáků 1. – 4. roč. na práci peer-aktivistů. Příčinou je velká pracovní vytíženost ŠMP a neochota dalších vyučujících zapojit se do této oblasti prevence

Zapojení všech vyučujících (včetně externích) do systému protidrogové prevence na škole (nenásilnou formou v těch předmětech, kde je možné). S tímto negativním jevem by snad v budoucnu mohly pomoci Školní vzdělávací programy, pokud v nich bude prostor na nenásilné včlenění prevence do výuky.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Oblasti práce v rámci prevence sociálně nežádoucích jevů:

1. zlepšování klimatu školy (komunikace, atmosféra důvěry a pochopení)

2. častější uplatňování prevence sociálně nežádoucích jevů ve výuce
3. spolupráce s rodiči v rámci prevence
4. aktivnější práce s třídním kolektivem (spolupráce ŠMP, VP a TU,)
5. zvýšení aktivity a zapojení žáků do realizace MPP

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

V oblasti přímé práce pedagogů

Cíle programu

- vyplývají z dlouhodobého rámcového plánu MPP a jsou následující:

1. vytvářet osobním příkladem podmínky a atmosféru v třídních kolektivech pro osvojení si pozitivního sociálního chování a pro rozvoj osobnosti, žáků,
2. zaměření výchovy ke zdravému životnímu stylu důsledným vyžadováním dodržování školního řádu,
3. důsledné sledování docházky žáků a včasné řešení absencí
4. zvyšování sociální kompetence a k odmítání všech forem sebedestrukce,
5. cíleným působením výchovných pracovníků zamezovat porušování zákonných norem,
6. spolupráce učitelů se studentskou radou a využití jejích kompetencí,
7. zajištění spolupráce a jednoty předmětových komisí při realizaci výchovy v odborných i všeobecně vzdělávacích předmětech a na odborném výcviku,
8. spoluprací TU s vychovateli na domovech mládeže předcházet patologickým jevům chování žáků,
9. komplexní a jednotné výchovné působení v teoretickém vyučování, na praxi, v odborném výcviku, na domově mládeže i v kroužcích mimoškolní výchovy,
10. motivace žáků praktickou přípravou na vybrané povolání, formování profesní hrdosti
11. vedení žáků k týmové práci a k odpovědnosti za přijatá rozhodnutí,
12. pěstovat u žáků úctu k lidské práci a k hodnotám vytvořenými předchozími generacemi,

13. lidským přístupem výchovných pracovníků bojovat proti násilí a šikaně ve třídách a žákovských kolektivech,
14. vytvářením estetického pracovního prostředí působit na emoce žáků a potlačovat v nich potřeby juvenilního vandalizmu,
15. výběrem vhodných akcí Městského kulturního střediska v Horšovském Týně potlačovat projevy rasové nesnášenlivost, xenofobie a intolerance,
16. podněcovat u žáků identifikaci se zdravým způsobem života,
17. potlačovat projevy negativního chování nabídkou alternativních činností,
18. nabídnout žákům alternativy využití volného času podporováním jejich vlastní iniciativy,
19. pokračovat v odhalování a prevenci patologických projevů gamblingu,
20. rozvíjet spolupráci s rodiči, zákonnými zástupci i plnoletými žáky nejen při řešení konkrétních výchovných problémů ale i při jejich prevenci.
21. plně umožnit žákům využití práva na informace týkajících se jeho osoby
22. rozvíjet spolupráci školy s orgány města, s policií ČR, zdravotnickými zařízeními, pedagogicko-psychologickou poradnou při výchově žáků a okresním protidrogovým koordinátorem,
23. prohlubovat spolupráci s partnery při zajišťování informovanosti žáků,
24. hodnotit se žáky nejen odborné, ale i výchovné přínosy exkurzí,
25. trávit více času mezi žáky ve třídách, vnímat a být otevřen jejich problémům, spolupracovat při řešení.

Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SNJ

26. Kurzy komunikace pro pedagogy – realizuje VP
27. Seminář o šikaně – realizuje VP
28. Konzultace VP s třídními učiteli o výsledcích sociometrie v jejich třídách a o následných opatřeních
29. Spolupráce třídních učitelů a ostatních pedagogů s výchovnou skupinou (VP + PPP)

Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

Všichni vyučující budou pravidelně informováni o realizaci MPP ve škole na pedagogických radách. Více se však osvědčují individuální konzultace ŠMP a VP

s jednotlivými vyučujícími ihned poté, kdy se vyskytne problém ve třídě. Spolupráce s ostatními pedagogy při realizaci MPP vychází z vyhl. č. 72/2005 Sb.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a MPP

Rodiče žáků budou seznámeni s ŠMP na 1. třídních schůzkách. Zde jim bude také sděleno, že se svými problémy mohou obrátit na ŠMP nebo VP – telefonická či e-mailová domluva na schůzce v nejbližším možném termínu. Kontakt s rodiči bude uskutečňován i prostřednictvím Studijního průkazu žáků. Rodiče budou seznámeni s náplní práce ŠMP a VP i s možnostmi seznámit se s MPP na webových stránkách školy.

Na další třídní schůzce SRPŠ budou rodiče informováni o možnostech vyhledání odborné pomoci pro své děti (lékaři, policisté, právníci, PPP Plzeň: Domažlice, Tachov, Klatovy) a dostanou i brožury, které se týkají prevence SNJ.

Aktivity pro rodiče

Název aktivity	Datum	Realizátor, přednášející
MPP školy, práce ŠMP a VP	listopad 2008	ŠMP
Beseda o možnostech řešení problémů žáků	březen, duben 2009	ŠMP, VP

Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Snaha navázat užší kontakty s rodiči žáků na společných akcích školy ztroskotává na nezájmu rodičů. Dalším důvodem neúspěchu v této oblasti je i to, že většina žáků školy je dojíždějících a pro mnohé rodiče je problém dostavit se do školy na nějakou akci v konkrétní hodinu. Stále se ještě setkáváme s názorem rodičů, že jejich dětí se SNJ netýkají. Snažíme se s nimi pracovat alespoň v rámci pravidelných schůzek rodičů žáků a v rámci Dnů otevřených dveří. Jinak se MPP zaměřuje hlavně na individuální konzultace rodičů se ŠMP.

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

Cílová populace: a) mladí lidé ve věku 15 – 20et, žáci SOŠ a SOU Horšovský Týn
b) vyučující SOŠ a SOU Horšovský Týn
c) vychovatelé domovů mládeže SOŠ a SOU Horšovský Týn
d) rodiče žáků SOŠ a SOU Horšovský Týn

Formy a metody práce:

besedy, exkurze, vlastní aktivity žáků

témata: Já a mé tělo, HIV+AIDS, Mezilidské vztahy, Jak se cítí hendikepovaní lidé,.....)

přednášky na různá témata (např. AIDS, drogy, kriminalita mládeže...)

hry, soutěže, psychotesty

sociometrie

filmová, divadelní představení místní i v Plzni či Praze

zapojení do celostátních charitativních akcí

1. Způsob seznámení žáků s činností MP, možnostmi pomoci a MPP

Představení a rozbor MPP s učiteli.

Žáci se seznamují s ŠMP na třídních schůzkách, jednáních studentské rady a na webových stránkách školy.

ŠMP se pravidelně účastní schůzek Studentské rady a spolupracuje s VP při řešení případných připomínek a podnětů ze schránky důvěry.

ŠMP se účastní třídních schůzek na pozvání TU k řešení výchovných problémů ve třídě.

MPP zahrnuje aktivity jednotlivých tříd zařazené do plánů práce TU, besedy, filmová a divadelní představení pořádaná Městským kulturním střediskem v Horšovském Týně,

besedy zařazené do plánu práce VP, sportovní turnaje a soutěže organizované učiteli tělesné výchovy, práci kroužků v rámci Klubu otevřených dveří, akce EVVO organizované koordinátorkou EVVO v obou budovách školy, akce Daruj krev – daruješ život, Den bez tabáku, Den bez aut, charitativní akce a další.

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Zaměření prevence: zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků, rozvíjení vhodné verbální i neverbální komunikace, konstruktivní řešení problémů, schopnost klást otázky a vyjádřit svůj názor, řešení stresu, učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc a vědomí kam se v jakých záležitostech obrátit, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, předávání informací a prožitkové programy zaměřené na dodržování práva, na prevenci závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a tabáku, gamblingu, rasismu, sexuálního a jiného zneužívání, působení sekt a některých nových náboženských směrů.

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Sem patří aktivity, které nejsou součástí učebního plánu a reagují na zvláštní situace v třídních kolektivech nebo mezi třídními kolektivy či ve vztazích mezi třídními kolektivy a pedagogy. Tyto situace jsou zjišťovány na základě šetření (pozorování, monitoring třídních učitelů, dotazníky, diskuse, sociometrie) prováděného průběh ve škole. Jedná se o programy cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních SNJ- násilí, šikana, výskyt a zneužívání drog včetně alkoholu a tabáku, rasismus a jiné projevy netolerance,... na které budou navazovat další aktivity podle aktuálního vývoje situace.

Úkoly vyplývající z MPP pro ŠMP

- zapojit do realizace hlavních aktivit SPJ všechny výchovné pracovníky a zaměstnance školy a průběžně během roku hovořit s TU o situaci a aktivitách v jejich třídě

- problematiku prevence SPJ zařazovat jako součást probíraných témat v jednotlivých vyučovacích předmětech
- zařadit problematiku MPP na jednání porad učitelů v obou školních budovách
- aktuálně obměňovat nástěnku VP a protidrogového koordinátora,

- na TH využívat dotazníků: porucha vzájemných vztahů ve skupině, průzkum šikanování, dotazník o drogách, diskutovat se žáky o kouření, alkoholu apod.

- rozvíjet volnočasové aktivity – podporovat zájmové kroužky (DM), realizaci sportovního dne,
lyžařského výcviku, sportovních aktivit ve spolupráci s učiteli tělesné výchovy, upřednostňovat
zátěžovou turistiku, vytvářet kladný vztah k přírodě ve spolupráci s koordinátorkou EVVO, zajímat se jak žáci tráví svůj volný čas, práce Klubu otevřených dveří – výstavy, promítání filmů, turnaje ve stolním fotbale, tenise, dámě.

- rozvíjet pozitivní sociální klima mezi žáky, schopnosti čelit sociálnímu tlaku svých vrstevníků
k užívání návykových látek – besedy pro žáky (MŠP, PPP, Policie ČR, ÚP, TU, VP, učitelé
BIE a CHE)

- podávat informace rodičům na třídních schůzkách – aktuální stav drogové scény, šikana a z ní
plynoucí možné záškoláctví a neprospěch

- rozvíjet u žáků potřebu někomu pomoci, najít si pro druhého čas, umět naslouchat, být vnímavý, upřímný, spolehlivý
- podporovat cyklické akce (dlouhodobé soutěže – poznávání přírodnin, odpad jako Surovina,
Tvůj svět, tvoje volba, Záchrana hliníku, Den bez aut, třídění odpadu, šetření energií, vycházkové cykly – naučné stezky

- možné zapůjčení literatury, metodických materiálů, časopisů a CD, DVD v knihovničce výchovného poradce

D. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitelky školy
Seznámení ředitelky školy s MPP	15. 8. 2007	
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP	24. 8. 2007	

Zpracoval 2. 9. 2008

Ing. Milan Hanuš
školní metodik prevence